

הלכות בבורים פרק ג

א. הבבורים נתנין לאנשי משמר, והן מחלקים אותן ביניהן כקדשי המקדש. וכבר בארנו, שהן קרויין תרומה; ולפיכך זר שאכל בבורים בכל מקום, חייב מיתה בידי שמים והוא שיאכל אותן, מאחר שנכנסו לחומת ירושלים.

ב. היו מקצתן בפנים, ומקצתן בחוץ זה שבפנים, חייבין עליו מיתה; והרי הוא הקדש לכל דבריו. וזה שבחוץ, הרי הוא כחלין לכל דבריו.

ג. כוהן שאכל בבורים חוץ לירושלים, מאחר שנכנסו לפנים מן החומה לוקה מן התורה: שנאמר "לא-תוכל לאכל בשעריך . . . ותרומת ידך" (דברים יב, יז), והם הבבורים כמו שבארנו בהלכות תרומה.

ד. וכן אם אכלן הכוהן בירושלים, קדם הנחה בעזרה לוקה מן התורה, כמי שאכלן בחוץ: לפי שהן טעונין הנחה בעזרה, שנאמר "והנחתו, לפני מזבח ה' אלהיך" (ראה דברים כו, י). ומשמניחן המביא אותן בעזרה התרו לכוהן, ואף על פי שעדין לא התודה עליהן: שאין הקריאה מעפבת אכילתן. ובבורים שיצאו חוץ למחצתן וחזרו, מתרין באכילה.

ה. אכילת בבורים, כאכילת תרומה לכל דבר. ויתר בבורים שהן אסורין לאונן, וטעונין הבאת מקום; וכוהן טהור שאכל בבורים טמאים לוקה, כשם שלוקה ישראל טהור שאכל מעשר שני שנטמא: מה שאין כאן בתרומה.

ו. ומנין שהבבורים אסורין לאונן: שהרי נאמר בהן "ושמחת בכל-הטוב" (דברים כו, יא) מפלל שהוא חייב לאכלן בשמחה, לא באנינות. והאוכלן באנינות, מפין אותו מכת מרדות.

ז. הבבורים טעונין כלי, שנאמר "ושמת בטנא" (דברים כו, ב); ומצוה מן המבחר, להביא כל מין ומין בכלי בפני עצמו. ואם הביא בכלי אחד, יצא: ולא יביאם בערבוב אלא שעורים מלמטה, וחטים על גביהן, וזיתים על גביהן, ותמרים על גביהן, ורמונים על גביהן, ותאנים למעלה מן הכל; ויהיה דבר אחר מפסיק בין מין ומין, כגון הוצין וחלף, או עלין וכיוצא בהן. ומקיף לתאנים, אשכולות שלענבים מבחוץ.

ח. הביאם בכלי מתכות נוטל הכוהן הבבורים, וחוזר הפלי לבעליו. ואם הביאם בסלים שלערכה וחלף וכיוצא בהן, הרי הבבורים והסלים לכוהנים; ואם נטמאו הבבורים, אין הסלים לכוהנים.

ט. כשהיו מביאין את הבבורים, היו מביאין בידם תורין ובגני יונה; וכן היו תולין מצדי הסלים תורין ובגני יונה, כדי לעטר את הבבורים. אלו שעם הסלים, היו קרבים עולות; ואלו שבידיהן, היו נתנין לכוהנים.

י. מצות עשה להתודות על הבבורים במקדש, בשעה שמביאם מתחיל וקורא "הגדתי היום לה' אלהיך, כי-באתי אל-הארץ, אשר נשבע ה' לאבותינו . . ." (דברים כו, ג), "ארמי אבד אבי . . ." (דברים כו, ה) עד שגומר כל הפרשה, עד "אשר-נתתה לי, ה'" (דברים כו, י). ואין קורין אותה אלא בלשון הקדש שנאמר "וענית ואמרת" (דברים כו, ה), בלשון הזאת.

יא. בְּרֹאשׁוֹנָה, כָּל מִי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ לְקִרְוֹת, קוֹרָא; וְכָל מִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ לְקִרְוֹת, מְקַרִּין אוֹתוֹ: נִמְנָעוּ אֵלּוּ שְׂאִין יוֹדְעִין לְקִרְוֹת מִלְּהָבִיא, כְּדִי שֶׁלֹּא יִכְלָמוּ. הִתְקִינוּ בֵּית דִּין שֶׁיְהִיוּ מְקַרִּין אֶת מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, כְּמִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ.

יב. הֵמְבִיא אֶת הַבְּכוֹרִים יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְתַנֵּם לְעַבְדוֹ וּקְרוֹבוֹ בְּכָל הַדֶּרֶךְ, עַד שֶׁמֵּגִיעַ לְהַר הַבֵּית. הֵגִיעַ לְהַר הַבֵּית נוֹטֵל הַסֵּל עַל כִּתְפוֹ הוּא בֶּעֶצְמוֹ, וְאִפְּלוּ הָיָה מֶלֶךְ גָּדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל; וְנִכְנָס עַד שֶׁמֵּגִיעַ לְעֶזְרָה, וְקוֹרָא וְעוֹדְהוּ הַסֵּל עַל כִּתְפוֹ, "הַגְדַּתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹהֶיךָ, כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' . . ." (דְּבָרִים כו,ג). וּמוֹרִיד הַסֵּל מֵעַל כִּתְפוֹ, וְאוֹחֵז בְּשַׁפְתָּיו; וְהַפּוֹהֵן מְנִיחַ אֶת יָדָיו תַּחְתָּיו וּמִנִּיף, וְקוֹרָא "אֲרָמִי אֲבָד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרֵימָה . . ." (דְּבָרִים כו,ה) עַד שֶׁגּוֹמֵר. וּמְנִיחוֹ בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ בְּקֶרֶן דְּרוֹמִית מִעֶרְבִית, בְּדֶרֶמָה שֶׁלְקֶרֶן; וַיִּשְׁתַּחֲוֶה, וַיֵּצֵא.

יג. וּמְנִין שֶׁהַבְּכוֹרִים טְעוּנִין תְּנוּפָה שֶׁנֶּאֱמָר "וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּמֵא, מִיֶּדֶךְ" (דְּבָרִים כו,ד), לְרִבּוֹת הַבְּכוֹרִים לְתְּנוּפָה. וְכֵשֶׁם שֶׁטְעוּנִין תְּנוּפָה, כֶּף טְעוּנִין קֶרֶבֶן שְׁלָמִים וְשִׁיר: שֶׁנֶּאֱמָר בָּהֶן "וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל-הַטּוֹב" (דְּבָרִים כו,יא), וְלַהֲלֹךְ הוּא אוֹמֵר בְּרִגְלָיו "וְשִׁמַּחְתָּ, בַּחֲגֹךְ" (דְּבָרִים טז,יד) מֶה שֶׁמַּחַת הַחֵג בְּשְׁלָמִים, אָף כָּאֵן בְּשְׁלָמִים. וְאֵין הַקֶּרֶבֶן מַעֲכָב. וְאִימָתִי קוֹרְאִין בְּשִׁיר עֲלִיהֶן כְּשִׁיגִיעַ לְעֶזְרָה, מִתְחִילִין הֵיוּ הַלְוִיִּם וְקוֹרְאִין "אֲרוּמָמָךְ ה', כִּי דָלִיתָנִי" (תְּהִלִּים ל,ב).

יד. הַבְּכוֹרִים טְעוּנִין לִינָה. כִּיצַד: הֵבִיא בְּכוֹרָיו לְמִקְדָּשׁ, וְקָרָא, וְהִקְרִיב שְׁלָמָיו לֹא יֵצֵא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מִירוּשָׁלַיִם, לַחֲזוֹר לְמִקְוָמוֹ; אֲלֹא יֵלִין שָׁם וַיַּחֲזוֹר לְמַחֵר לְעִירוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר "וּפְנִיתָ בִּבְקָר, וְהָלַכְתָּ לְאַהֲלֶיךָ" (דְּבָרִים טז,טז) כָּל פּוֹנוֹת שֶׁאַתָּה פּוֹנֶה מִן הַמִּקְדָּשׁ כְּשֶׁתְּבוֹא לוֹ, לֹא יִהְיוּ אֵלּא בִּבְקָר.

טו. נִמְצְאָת אוֹמֵר, שֶׁהַבְּכוֹרִים טְעוּנִין שְׁבַעַה דְּבָרִים הֵבִאתָ מְקוֹם, בְּכָלִי, וְקָרִיאָהּ, וְקֶרֶבֶן, וְשִׁיר, וְתְּנוּפָה, וְלִינָה שָׁם בִּירוּשָׁלַיִם.